

Sygn. akt II CSK 840/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku J. P.
przy uczestnictwie L. K. i R. K.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 czerwca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu
z dnia 8 lipca 2015 r., sygn. akt I Ca 202/15,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek pełnomocnika uczestnika L. K. o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna, wobec tego, że przysługuje od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zakres a jej podstawowym celem jest zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie. Publicznoprawny charakter skargi powoduje, że Sąd Najwyższy dokonując, w ramach przesądu, oceny skargi, bada jedynie czy wystąpiły ustawowe przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, to jest czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, czy istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy zachodzi

nieważność postępowania lub czy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 1- 4 k.p.c.).

Wnioskodawczynie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała jako jej przesłankę wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.). Przedstawione zagadnienie to pytanie czy testamentem sporządzonym pod wpływem groźby w rozumieniu art. 945 § 1 pkt 3 k.c. jest testament „gdy: 1) spadkodawca sporządza go wyłącznie na korzyść tego ze spadkobierców, któremu wcześniej przekazał w darowiźnie cały swój majątek nieruchomości - i - 2) gdy w darowiźnie nie zagwarantowano spadkodawcy ani służebności mieszkania ani prawa dożywocia- oraz - 3) pozostali spadkobiercy zostali wydziedziczeni- zaś - 4) spadkodawca musi liczyć się z możliwością usunięcia go z nieruchomości przez obdarowanego spadkobiercę, gdy sporządzi testament niezgodny z wolą tego spadkobiercy, z uwagi na brak w umowie darowizny zapisów o służebności mieszkania lub prawie dożywocia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ustawodawca w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wyraźnie nałożył na skarżącego nie tylko obowiązek zgłoszenia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ale nadto obowiązek uzasadnienia tego wniosku, niezależnie od wynikającego z § 1 pkt 2 tego artykułu obowiązku uzasadnienia podstaw kasacyjnych. Tylko bowiem wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przesłanki i ich uzasadnienie są przedmiotem oceny na etapie tzw. przesądu; na tym etapie Sąd Najwyższy nie bada trafności podstaw kasacyjnych. Oznacza to, że zarówno uzasadnienie podstaw kasacyjnych jak i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania to samodzielne, niezależne od siebie elementy pisma procesowego jakim jest skarga kasacyjna, a ich niezależność jest następstwem różnych funkcji jakie pełnią wniosek i podstawy kasacyjne.

Przy przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien nie tylko formułować to zagadnienie ale nadto winien obejmować uzasadnienie czyli wyczerpujący i pogłębiony wywód prawny wykazujący, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne, mające tak poważny i uniwersalny charakter, że wymaga zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, koniecznego nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia

sprawy, lecz przydatnego także dla rozwoju judykatury (por. m. in. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05, niepubl.).

Skarga kasacyjna wnioskodawczyni, poza przytoczonym wyżej zapytaniem, nie zawiera żadnego jego uzasadnienia. Ponadto, sformułowane zapytanie wiąże się ściśle z okolicznościami sprawy, co odbiera mu charakter abstrakcyjnego zagadnienia prawnego, co na gruncie tej przesłanki jest nieodzownie wymagane.

W tej sytuacji należało przyjąć, że twierdzenie skarżącej o istnieniu istotnego zagadnienia prawnego nie zostało przez nią wykazane w sposób pozwalający przyjąć skargę do rozpoznania z podanej przyczyny.

Z uwagi na powyższe należało więc odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego zgłoszony w odpowiedzi na skargę nie został uwzględniony wobec powiązania go wyłącznie z wnioskiem o odrzucenie skargi lub jej oddalenie. Podzielić należy prezentowany w orzecznictwie pogląd, że nie ma podstaw do przyznania kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek o przyznanie tych kosztów powiązała wyłącznie ze wskazanym przez siebie rozstrzygnięciem, które nie nastąpiło.

jw